

120/2-2017

ŽUPANIJSKI SUD U SPLITU
- primljeno -
neposredno - poštom

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
ZAGREB

31-10-2017

obično-preporučeno na pošti _____
dana _____ R _____
u primj. _____ pa _____ priloga
pristojbe _____ kuna

Broj: I Kž 679/2014-8

U IME REPUBLIKE HRVATSKE PRESUDA

Vrhovni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Vrhovnog suda Vesne Vrbetić kao predsjednice vijeća te Dražena Tripala, Žarka Dundovića, Senke Klarić-Baranović i dr. sc. Zdenka Konjića kao članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice Martine Slunjski kao zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv optuženika Ante Babca i Miše Jakovljevića zbog kaznenog djela iz članka 122. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 53/91., 39/92., 91/92., pročišćeni tekst - 31/93., 39/93., 108/95., 16/96. i 28/96.; dalje u tekstu: OKZRH), odlučujući o žalbama državnog odvjetnika i optuženika podnesenim protiv presude Županijskog suda u Splitu od 18. rujna 2014. broj K-RZ-2/11, u sjednici održanoj 6. rujna 2017.,

presudio je:

Odbijaju se žalbe državnog odvjetnika i optuženika Ante Babca i Miše Jakovljevića kao neosnovane te se potvrđuje prvostupanjska presuda.

Obrazloženje

Pobijanom presudom optuženici Ante Babac i Mišo Jakovljević proglašeni su krivima zbog počinjenja kaznenog djela ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz članka 122. OKZRH pa su, na temelju tog propisa, uz primjenu odredaba članka 38. i članka 39. stavka 1. točke 1. OKZRH, osuđeni na kazne zatvora, i to optužen Ante Babac na kaznu zatvora u trajanju tri godine i osam mjeseci, a optuženi Mišo Jakovljević na kaznu zatvora u trajanju tri godine, u koje kazne im je, na temelju članka 45. OKZRH, uračunato vrijeme koje su proveli u pritvoru od 20. ožujka 2002. do 9. travnja 2002.

Na temelju članka 148. stavka 1. i 3. u vezi s člankom 145. stavkom 2. točkama 1. do 6. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“, broj 152/08., 76/09., 80/11., 91/12. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12., 56/13. i 145/13.; dalje u tekstu: ZKP/08.), optuženicima je naloženo platiti troškove kaznenog postupka svakom u iznosu po 13.484,20 kuna.

Protiv te presude žalbe su podnijeli državni odvjetnik i optuženici Ante Babac i Mišo Jakovljević.

Državni odvjetnik žali se zbog odluke kazni, a predlaže Vrhovnom sudu Republike Hrvatske da „preinači pobijanu presudu izricanjem kazni zatvora u duljem trajanju“.

Optuženi Ante Babac žali se po branitelju, odvjetniku Franu Baici, zbog bitne povrede odredba kaznenog postupka, povrede kaznenog zakona, pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o kazni, a predlaže Vrhovnom sudu Republike Hrvatske da „ukine presudu (...) i oslobodi I optuženog, odnosno podredno, predmet vrati istom sudu na ponovni postupak i odluku“.

Optuženi Mišo Jakovljević žali se po branitelju, odvjetniku Mladenu Klariću, „zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, zbog bitne povrede odredaba postupka, zbog pogrešne primjene materijalnog prava i zbog odluke o troškovima postupka“, a predlaže Vrhovnom sudu Republike Hrvatske da ukine pobijanu presudu (...) i da opt. Mišu Jakovljevića oslobodi od optužbe, odnosno da predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovni postupak i odluku, te da istog oslobodi plaćanja troškova kaznenog postupka“.

Državni odvjetnik podnio je odgovor na žalbe optuženika u kojem predlaže njihovo odbijanje.

Spis je, u skladu s odredbom članka 474. stavka 1. ZKP/08., bio dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

Sjednica vijeća održana je, u skladu s odredbom članka 475. stavka 4. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“, broj 152/08., 76/09., 80/11., 121/11. - pročišćeni tekst, 91/12. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14. i 70/17.; dalje u tekstu: ZKP/08.-17.) kao Zakona koji je na snazi u vrijeme donošenja ove drugostupanjske odluke, u odsutnosti glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske, optuženika Ante Babca i Miše Jakovljevića te njihovih branitelja, odvjetnika Frana Baice i Mladena Klarića, koji su svi bili uredno izviješteni o sjednici.

Žalbe nisu osnovane.

U odnosu na žalbe optuženika zbog bitnih povreda odredaba kaznenog postupka i zbog povreda kaznenog zakona:

Optuženici Ante Babac i Mišo Jakovljević, iako u uvodnom dijelu žalbi ističu da se žale zbog bitnih povreda odredaba kaznenog postupka i povreda kaznenog zakona, ne obrazlažu ove žalbene osnove.

Stoga je Vrhovni sud Republike Hrvatske pobijanu presudu ispitao u skladu s odredbama članka 476. stavka 1. točaka 1. i 2. ZKP/08.-17. te je našao da nije počinjena niti jedna od bitnih povreda odredaba kaznenog postupka na koju drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti, kao i da pobijanom presudom nije na štetu optuženika povrijeđen kazneni zakon.

U odnosu na žalbe optuženika zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja:

Optuženici Ante Babac i Mišo Jakovljević žalbama pokušavaju dovesti u sumnju stajalište prvostupanjskog suda da, uz utvrđenje da je optuženi Babac tijekom predmetnog događaja iz pištolja ispalio više hitaca u Miroslava Subotića koji je od zadobivene rane pao na tlo i ostao ležati, nakon čega mu je pristupio optuženi Jakovljević i iz automatske puške ispalio hitac u glavu, nije odlučno tko mu je od optuženika nanio smrtonosnu ozljedu.

Tako optuženi Ante Babac u žalbi ukazuje na dio nalaza i mišljenja liječnika vještaka iz kojeg proizlazi da je „jedino rana na glavi Subotića“ – za koju prvostupanjski sud utvrđuje da ju je hicem iz automatske puške nanio optuženi Mišo Jakovljević – „bila smrtonosne naravi“, a da su „vještaci utvrdili (...) da je I optuženi [Ante Babac] svojim djelovanjem Subotiću mogao nanijeti jedino teške ozljede opasne po život (...), ali da ga baš rana koju je I optuženi nanio Subotiću nije mogla odmah usmrtiti“. S druge strane, optuženi Mišo Jakovljević u žalbi ističe dio nalaza i mišljenja liječnika vještaka prema kojemu on ne isključuje mogućnost da je Miroslav Subotić, kada je zadobio navedenu ozljedu glave, „već ležao na tlu (...) mrtav“ jer da se „samo na osnovi ozljeda na lubanji ne može utvrditi zaživotnost te ozljede“, kao i iskaze svjedoka Gojka Živkovića koji da je „istaknuo da u momentu kada je Subotić zadobio prostrjelnu ranu glave već nije davao znakove života“ te svjedoka Nikole Nadoveze i Stevana Ćuka koji da su „primijetili i utvrdili da je [Subotić] imao prostrjelne rane na predjelu trbuha i prsišta iz kojih rana da je krvario“.

Iz iznesenih žalbenih tvrdnji proizlazi da svaki od optuženika u žalbi tumači provedene dokaze na način da sugerira utvrđenje da je upravo onaj drugi optuženik, a ne žalitelj, usmrtio Miroslava Subotića.

Međutim, ispravno prvostupanjski sud ističe da za ocjenu postojanja kaznenopravne odgovornosti optuženika nije odlučno utvrđenje iz čijeg je oružja – pištolja optuženog Babca ili puške optuženog Jakovljevića – ispaljen upravo onaj metak koji za Miroslava Subotića bio smrtonosan.

Naime, točno je da iz nalaza i mišljenja liječnika vještaka proizlazi da zbog truležnih promjena i saponifikacije tijela Miroslava Subotića do kojih je došlo prije obavljenih ekshumacija nije bilo moguće utvrditi ozljede mekih tkiva već samo ozljede koštanih dijelova (ozljede na zdjelici uz koju je moralo doći i do ozljede crijeva koja je označena kao teška i po život opasna, kao i ozljede glave koja je označena kao smrtonosna), zbog čega je postojala mogućnost da je bilo više drugih ozljeda trupa i unutarnjih organa te da liječnik vještak nije isključio mogućnost da je Miroslav Subotić u trenutku zadobivanja ozljede glave već bio mrtav.

Međutim, iz opisanih dokazanih postupanja oba optuženika nedvojbeno proizlazi izravna namjera svakog od njih da usmrti Miroslava Subotića: optuženi Ante Babac u njegovom smjeru ispaljuje više hitaca (u dva navrata po dva do tri metka) od kojih ga jedan pogađa u trup (ozljeđujući mu crijeva i zdjelicu, a već ta ozljeda je teška i opasna po život), a izvjesno ga pogađa i drugim metcima (o višestrukim ranama na prsima i truhu Miroslava Subotića iskazuju svjedoci Nikola Nadoveza i Stevan Ćuk), pa je izvjesno da je optuženi Babac, gađajući Subotića u dio tijela u kojem su smješteni vitalni organi čije ozljeđivanje dovodi do smrti, i htio upravo takvu posljedicu; optuženi Mišo Jakovljević, prišavši Miroslavu Subotiću neposredno nakon što je ovaj, pogođen Babčević hicima, pao, bez ikakve

provjere daje li Subotić znakove života (jer o nečem takvom ne iskazuje niti jedan od svjedoka koji su vidjeli predmetni događaj, a niti sam optuženi Jakovljević koji poriče da bi uopće pucao), ispaljuje iz puške metak u njegovu glavu, također bez ikakve dvojbe postupajući s izravnom namjerom da ga usmrti jer je izvjesno da Subotić, ako bi možda i preživio ozljede koje mu je prethodno zadao optuženi Babac, ne bi mogao preživjeti i ozljedu glave zadanu izravnim hicem iz puške, i to iz blizine.

Dakle, nedvojbeno je utvrđeno da su oba optuženika predmetne zgrade poduzeli opisane radnje s izravnom namjerom usmrćenja Miroslava Subotića. Iako o realizaciji takve namjere nije postojao njihov prethodni zajednički plan pa se ne radi o ranije dogovorenom supočiniteljstvu, ovakvo njihovo postupanje predstavlja takozvano sukcesivno supočiniteljstvo koje se očituje u naknadnom uključivanju optuženog Miše Jakovljevića u usmrćivanje Miroslava Subotića koje i optuženi Ante Babac, svjestan takvih radnji optuženog Jakovljevića i ne poduzimajući ništa da ga spriječi, očigledno i prihvaća.

Zbog iznesenog, nisu osnovane žalbene tvrdnje optuženika kojima svaki od njih pokušava osporiti kaznenu odgovornost navodima da nije dokazano da bi upravo on usmrtio Miroslava Subotića.

Optuženi Ante Babac u žalbi također tvrdi da iz provedenih dokaza proizlazi da je „Subotić bio u pokušaju bijega“, pri čemu ukazuje na smjer strijelnog kanala hica koji je doveo do ozljede zdjelične kosti, kao i iskaze svjedoka Zvonimira Cigića i Francoisa Badurine.

Suprotno ovim žalbenim tvrdnjama, prvostupanjski je sud ispravno zaključio da tvrdnje o navodnom Subotićevom pokušaju bijega nemaju utemeljenja u provedenim dokazima. Naime, svjedok Zvonimir Cigić nije očevidac predmetnog događaja već je iskazao samo o onome što mu je, kao zapovjedniku Vojne policije čiji su pripadnici bili optuženici, optuženi Babac nakon tog događaja rekao, ali niti optuženi Babac u svojoj obrani nije naveo da je u Subotića pucao jer je ovaj pokušao bježati. Niti svjedok Badurina nije iskazao da je vidio Subotića kako bježi, već je naveo da ga je vidio dvadesetak metara od optuženog Babca (dakle, nije iskazao da je svjedok trčao ili se udaljavao) kada je ovaj ispalio nekoliko pucnjeva nakon kojih je zarobljenik pao. Osim toga, niti smjer strijelnog kanala povezanog s ozljedom zdjelične kosti, u situaciji kada je optuženi Babac u Miroslava Subotića ispalio više hitaca i pogodio ga s nekoliko metaka, zbog čega je izvjesno došlo i do pomaka njegovog tijela u odnosu na ovog optuženika, ne upućuje na zaključak da je Subotić bježao od njega, kako se to pogrešno sugerira žalbenim tvrdnjama.

Konačno, pravilno prvostupanjski sud ukazuje i na razloge zbog kojih je pokušaj bijega Miroslava Subotića u danim okolnostima bio osuđen na neuspjeh (neprikladna obuća, umor nakon cjelodnevnog rada na asanaciji terena, omjer broja vojnih policajaca i zarobljenika) zbog kojih bi takvo njegovo ponašanje bilo nelogično i neživotno. Stoga je neutemeljeno i pozivanje ovog žalitelja na odredbe članka 42. Ženevske konvencije o postupanju s ratnim zarobljenicima prema kojima je uporaba oružja protiv ratnih zarobljenika koji pokušaju pobjeći samo krajnje sredstvo prilagođeno konkretnim prilikama.

Slijedom svega iznesenog, žalbenim tvrdnjama optuženog Ante Babca i Miše Jakovljevića nije dovedena u sumnju pravilnost i pouzdanost utvrđenja odlučnih činjenica, a

tim žalbama ne ukazuje se niti na neke činjenice koje bi mogle biti odlučne, a koje bi prvostupanjski sud propustio utvrditi, pa su te žalbe podnesene iz razloga navedenih u članku 470. ZKP/08.-17. neosnovane.

U odnosu na žalbe državnog odvjetnika i optuženika zbog odluka o kaznama i troškovima kaznenog postupka:

Žaleći se zbog odluke o kazni, državni odvjetnik navodi da je prvostupanjski sud „pravilno utvrdio činjenice koje su odlučne za donošenje odluke o visini kazne, no da je tim i tako utvrđenim činjenicama dao veći značaj i vrijednost u odnosu na svrhu kažnjavanja, kao i da je zanemario žrtvu kaznenog djela“, ističući „da su obojica optuženika bili pripadnici vojne policije Hrvatske vojske (...) od kojih se posebno očekuje da štite druge od nezakonitog postupanja“ te da Miroslav Subotić „nije dao nikakav povod za počinjeno, da je bio bespomoćan i u njihovoj vlasti, da je između ostalih zarobljenika nasumice odabran“, a da i „ponašanje optuženika nakon počinjenja kaznenog djela, kao i ponašanje tijekom cijelog postupka, izostanak osobnog stava prema onom što su napravili“ predstavlja otegotnu okolnost.

Optuženi Ante Babac u žalbi zbog odluke o kazni navodi da je „kazna koju je izrekao prvostupanjski sud previsoka „s obzirom na sve olakotne okolnosti (...), njegovo psihičko stanje uzrokovano ratnim strahotama, njegovo držanje u toku postupka (...), vrijeme koje je proteklo od ovog događaja, činjenicu da isti ima obitelj, a naročito s obzirom na smanjenu ubrojivost istog tempore criminis“.

Optuženi Mišo Jakovljević ne ističe niti obrazlaže žalbu zbog odluke o kazni, ali takva njegova žalba sadržana je, prema odredbi članka 478. ZKP/08.-17., u njegovoj žalbi zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja.

Suprotno citiranim žalbenim tvrdnjama, prvostupanjski je sud ispravno ocijenio sve okolnosti koje, u skladu s odredbom članka 37. stavka 1. OKZRH, utječu na odmjerenje visine kazne, pri čemu je optuženom Anti Babcu otegotim cijenio da je on bio zapovjednik desetine vojnih policajaca, ali i po godinama života stariji od optuženog Jakovljevića, a kao olakotne okolnosti obojici optuženika je cijenio njihovu smanjenu ubrojivost i dosadašnju neosuđivanost te činjenicu da su oba u postrojbama Hrvatske vojske proveli cijeli Domovinski rat, kao i protek vremena od počinjenja djela do presuđenja, u kojem razdoblju su oni stvorili obitelji. Optuženom Babcu je olakotnim cijenio i da je on, uz izuzetak predmetnog događaja, bio pouzdan i primjeren vojnik, dok je optuženom Miši Jakovljeviću olakotnim cijenio i da je on u vrijeme počinjenja kaznenog djela bio mlađi punoljetnik (još nije bio navršio 21 godinu života).

Niti okolnosti na koje u žalbi ukazuje državni odvjetnik, po ocjeni Vrhovnog suda Republike Hrvatske kao drugostupanjskog suda, ne otklanjaju primjenu instituta ublažavanja kazne utemeljenog na odredbi članka 38. točke 2. OKZRH, kao što niti olakotne okolnosti koje u žalbi ponovno ističe optuženi Babac te takve okolnosti na strani optuženog Jakovljevića, koje je prvostupanjski sud sve imao na umu, ne opravdavaju daljnje ublažavanje kazni i izricanje optuženicima kazni blažih od onih na koje su osuđeni prvostupanjskom presudom.

Naime, i Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao drugostupanjski sud, nalazi upravo kaznu zatvora u trajanju tri godine i osam mjeseci izrečenu optuženom Anti Babcu te kaznu zatvoru u trajanju tri godine izrečenu optuženom Miši Jakovljeviću primjerenima kako počinjenom djelu, tako i ličnostima počinitelja te pogodnima da ostvare i opću svrhu kaznenopravnih sankcija iz članka 4. stavka 1. OKZRH – suzbijanja društveno opasnih djelatnosti kojima se povređuju ili ugrožavaju društvene vrijednosti zaštićene kaznenim zakonodavstvom – i svrhu kažnjavanja iz članka 31. OKZRH – sprečavanje počinitelja da počine kaznena djela i njihov preodgoj, odgojni utjecaj na druge da ne čine kaznena djela te jačanje morala društva i utjecaj na razvijanje društvene odgovornosti i discipline građana.

Optuženi Mišo Jakovljević žalbom pobija odluku o troškovima kaznenog postupka, tvrdeći da su podaci o njegovim primanjima koje je dao na raspravi pogrešni te da prosječno mjesečno zaradi nešto više od 3.000,00 kuna.

Međutim, niti iz ovih žalbenih tvrdnji optuženog Miše Jakovljevića ne proizlazi da bi plaćanjem troškova kaznenog postupka bilo dovedeno u pitanje uzdržavanje optuženika ili osoba koje bi bio dužan uzdržavati, pri čemu se napominje da je odredbom članka 148. stavka 6. ZKP/08.-17. propisana mogućnost oslobođenja optuženika od obveze naknade ovih troškova ako se naknadno utvrdi njegovo loše imovno stanje.

Stoga je, budući da ne postoje razlozi zbog kojih državni odvjetnik i optuženici pobijaju prvostupanjsku presudu, a kako pri ispitivanju pobijane presude nisu nađene niti povrede zakona iz članka 476. stavka 1. ZKP/08.-17. na čije postojanje drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti, valjalo na temelju članka 482. ZKP/08.-17. žalbe državnog odvjetnika i optuženika Ante Babca te Miše Jakovljevića odbiti kao neosnovane i potvrditi prvostupanjsku presudu, kako je i odlučeno u izreci ove presude.

Zagreb, 6. rujna 2017.

Zapisničarka:
Martina Slunjski, v. r.

Predsjednica vijeća:
Vesna Vrbečić, v. r.

ZA TOČNOST OTPRAVKA
Ovlašteni službenik:
Voditelj Pisarnice za prijem i otpremu

